

Úvěry a úrokové sazby podnikům v červenci 2014

Úvěrová aktivita podnikové sféry meziročně sice rostla, ale prozatím ji nelze považovat za silnou a robustní. Podniky problematiku získávání cizích zdrojů již delší dobu nevidí jako hlavní bariéru jejich růstu a rozvoje. V posledních letech lze například zejména u menších firem pozorovat „opatrnější“ zájem o úvěry a případnou primární snahu o využití vlastních zdrojů. Firmy v posledních letech příliš neinvestovaly a řada z nich zvýšila objem krátkodobého finančního majetku ve svých rozvahách. Letošní rok prozatím ukazuje, že investiční aktivita mírně ožívá, i když zůstává citlivá na ekonomický vývoj. Úvěrové podmínky dle našich šetření firmy považují za standardní a úvěrová aktivita také ožívuje. Dále jsou v současnosti historicky jedny z nejnižších úrokových sazeb. Pro rozhodování o investicích a úvěrech ale hraje roli i řada dalších faktorů například jako je očekávaný vývoj zakázek, současná a očekávaná výnosnost či míra nejistoty. Firmy často musely ze svých požadovaných výnosností slevit.

Následující tabulka ukazuje objem úvěrů a úrokové sazby v červenci letošního roku.

Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami nefinančním podnikům v ČR - nové obchody	červenec 2013	červenec 2014
Úvěry celkem bez kontokorentů, revolvingových úvěrů a pohledávek z kreditních karet [%]	2,14	1,92
Úvěry s obj. do 30 mil. CZK - celkem [%]	2,98	2,73
Úvěry s obj. nad 30 mil. CZK - celkem [%]	1,95	1,73
Kontokorenty, revolvingové úvěry a pohledávky z kreditních karet [%]	2,68	2,52
Objem úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům	k 31. 7. 2014 [mld. Kč]	Meziroční změna [%]
Celkový objem	852,7	2,0
Nově poskytnuté úvěry	41,1	5,4
Krátkodobé (do 1 roku)	252,2	-1,1
Střednědobé (1-5 let)	157,4	2,0
Dlouhodobé (nad 5 let)	443,0	3,8
Celkem v CZK	672,2	-0,7
Celkem cizoměnové	180,5	13,1
Cizoměnové krátkodobé	44,9	12,1
Cizoměnové střednědobé	45,4	10,6
Cizoměnové dlouhodobé	90,1	14,8
Podíl úvěrů v selhání v nefinančních podnicích v ČR v červenci 2014 [%]	7,1	

Zdroj: ČNB, ČBA

Pohled na strukturu celkových úvěrů bank nefinančním podnikům dle odvětví ukazuje, že zpracovatelského průmyslu se nárůst úvěrů v posledních měsících příliš netýká, celkový objem úvěrů meziročně dokonce mírně klesal (pokles o 1,4 % meziročně k 31.7.2014 u úvěrů podnikům ve zpracovatelském průmyslu v CZK i cizí měně; zdroj: ČNB). Stejně tak nedocházelo ani k výraznějšímu využití cizoměnových úvěrů, jak tomu bylo za celou ekonomiku. Závěr zmíněný níže se týká ve zpracovatelském průmyslu pouze několika firem a nejedná se hodnotově o výrazný objem. Celkově z hlediska počtu podniků tendence vyššího využití cizoměnových zdrojů oproti minulosti v průmyslu výrazná není, velmi zjednodušeně řečeno - zde firmy příliš „nespekulují“ (v duchu klasického spekulování z pohledu finančního investování pak téměř vůbec), a týká se primárně jiných odvětví ekonomiky.

Odpověď analytika SPČR Bohuslava Čížka pro E15

Dotaz: Podle údajů ČNB rostl v Česku meziročně výrazně rychleji objem úvěrů poskytnutých v eurech než v korunách, a to především v případě exportérů. Pozorujete takovou tendenci za Svaz i Vy? Pokud ano, tak proč myslíte, že k tomu dochází?

Odpověď: *Objem úvěrů podniků v eurech (a obecně v cizích měnách) narostl za prvé z důvodu přepočtu dluhu v cizí měně na slabší korunu, neboli firmám v rozvahách vzrostla hodnota*

cizoměnového dluhu vyjádřeného v českých korunách. Firmy využívající eurové zdroje se často snaží zajistit alespoň jejich část proti kurzovému riziku. Pro firmy, které musí nyní splácet starší eurové úvěry a které nebyly zajištěny či nemají příjmy v eurech, slabší kurz znamená vyšší výdaj. Jinými slovy v takovém případě, pokud v současnosti splácíte cizoměnový dluh z úvěru získaného před intervencí, znamená to pro Vás vyšší náklady a v korunách splacená jistina je vyšší než firma původně získala. Druhý faktor, který lze potvrdit u velkých firem je vyšší využití eurových úvěrů. Zejména pokud máte příjmy v eurech, tak proč nevyužívat eurové zdroje, eliminujete tím kurzové riziko.

Využití cizoměnových úvěrů se týká výrazněji dlouhodobých úvěrů. V dlouhodobějším horizontu se po ukončení intervencí předpokládá obnovení trendu určitého posilování koruny, což by pro dlužníka znamenalo lepší pozici a tím se i úvěr v cizí měně stává se zahrnutím tohoto předpokladu výhodnější. Půjčit si v eurech v době slabé koruny a následně splácet v době silné koruny přináší určitý výnos z posílení domácí měny. Ke splácení eurové hodnoty budete pak potřebovat méně korun.

Připomínám, že sazby nefinančním podnikům v ČR jsou v současnosti na historických minimech a zároveň jsou často nižší než je průměr těchto sazeb v euro zóně. Celkově ("v průměru") ale ani při nízkých úrokových sazbách úvěrová aktivita firem není výrazná. Úvěry v domácí měně v červenci meziročně dokonce mírně klesly.

Zpracoval Bohuslav Čížek